SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Hallituksen esitys HE 261/2020 vp – hallintovaliokunnan asiantuntijakuuleminen 5.3.

- Asianajajaliitto kiinnittää hallintovaliokunnan huomiota asianajajien erityisasemaan ja salassapito-velvollisuuteen.
  - Asianajajille on asianajajista annetussa laissa säädetty velvollisuus asianajosalaisuuksien säilyttämiseen. Kyseessä on asiakkaan ja asianajajan välinen luottamuksen suoja, joka on säädetty asiakkaan turvaksi. Tältä osin kysymyksessä on myös perusoikeuksien toteutuminen.
  - Lisäksi asianajajia rajoittavat oikeudenkäymiskaaren, esitutkintalain ja pakkokeinolain salassapitoa ja todistamiskieltoa koskevat säännökset, jotka on kuvattu yksityiskohtaisesti Asianajajaliiton kirjallisessa lausunnossa hallituksen esityksestä HE 261/2020.

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

HE 261/2020, s. 24 – laki rahanpesun selvittelykeskuksesta, yksityiskohtaiset perustelut

4 §. *Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa.* Pykälän *1 momenttia* esitetään muutettavaksi siltä osin, että ilmoitusvelvollisten johtajat ja työntekijät tekevät tarvittaessa yhteistyötä rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa.Neljännen rahanpesudirektiivin 33 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ilmoitusvelvolliset ja tarvittaessa niiden johtajat ja työntekijät tekevät täysimittaista yhteistyötä ilmoittamalla viipymättä omasta aloitteestaan rahanpesun selvittelykeskukselle, erityisesti epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen muodossa, kun ilmoitusvelvollinen tietää tai epäilee tai kun sillä on perusteltu syy epäillä, että varat, oli niiden suuruus mikä hyvänsä, ovat rikollisen toiminnan tuottamaa hyötyä tai liittyvät terrorismin rahoitukseen, ja vastaamalla tällaisissa tapauksissa rahanpesun selvittelykeskuksen lisätietopyyntöihin viipymättä ja toimittamalla viipymättä, joko suoraan tai välillisesti, rahanpesun selvittelykeskukselle sen pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Voimassaolevassa rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 4 §:ssä ei ole säädetty nimenomaisesti siitä, että ilmoitusvelvollisten johtajien ja työntekijöiden tulee tehdä yhteistyötä rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa ja säännöstä esitetään muutettavaksi tältä osin.

Tämän ehdotuksen osalta on kuitenkin huomioitava asianajajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien erityisasema ja salassapitovelvollisuus. Asianajajia ja luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat erillisissä laeissa säädetyt salassapitovelvollisuutta koskevat säännökset. Kyseessä on asiakkaan ja asianajajan tai luvan saaneen oikeudenkäyntiasiamiehen välinen luottamuksen suoja, joka on säädetty asiakkaan turvaksi.

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 4 § :n muuttaminen

- Rahanpesun selvittelykeskuksen tietojensaantia koskevan muutosehdotuksen perusteluissa todetaan, että asianajajien ja luvan saaneiden oikeudenkäynti-avustajien erityisasema ja salassapitovelvollisuus on huomioitava.
- Eritysaseman turvaaminen edellyttää, että sitä koskeva säännös nimenomaisesti kirjataan rahanpesun selvittelykeskuksen tietojen saantia koskevaan 4 §:ään eikä sen huomioiminen jää lain esitöiden varaan.

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

- Asianajajaliitto esittää, että rahanpesun selvittelykeskuksen tietojensaantia koskevaan 4 §:ään lisätään uusi 2 momentti:
  - ***”Asianajajiin ja luvan saaneisiin oikeudenkäyntiavustajiin kohdistuvat salassapitovelvollisuutta ja todistamiskieltoa koskevat säännökset rajoittavat Rahanpesun selvittelykeskuksen 1 momentissa säädettyä tietojensaantia. ”***
  - Viittaus aiempaan 2 momenttiin korjataan nyk. 3, 5 ja 6 mom.
- Asianajajien erityisasema on huomioitu nimenomaisesti myös laissa pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä, jonka pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmää koskevan 4 pykälän 4 momenttiin sekä pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavia tietoja koskevaan 6 pykälän 4 momenttiin kirjattiin asianajajien asiakasvaratilejä koskeva säännös salassapitovelvollisuudesta.